

SZABOLCS

(Telefonsz. az Interurbán hálózatban : 132.)

POLITIKAI LAP

(Telefonszám a városi forgalomban : 132.)

ELŐFIZETÉSI ÁRA:Egész évre 8 korona. Egyes szám 16 fillér.
Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Szerkesztőség : IV. ker. Vasuti-ut 17.

Kiadóhivatal : Érkert-utca.
Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képv. van.**Az iskola és az egészségügy.**

Ismét egy tanév múlt el, melynek eredményét kedvezőnek mondhatjuk. Olyan kijelentés ez, mely jóleső érzettel tölt el minden embert, aki tanügyünk haladásának nagy horderejét értékelni tudja Nemzeti létünk biztosítása, haladásunk, általános jólétünk, a tanügy haladásától függ, mert egy művelt nemzet biztosíthatja fennállását, gyarapodását és az anyagiakban való boldogulását.

Városunk, vármegyénk tanügyének haladását, kétségtelenül igazolja azon szép eredmény, mely az évről-évre vizsgák alkalmával nyert kifejezést, mely ügybuzgó tanítóink érdeme.

Nem szorul bizonyítgatásra, hogy a nemzetek jövőjének sorsa, a tanítók kezébe van letéve. Épen ez okból minden művelt nemzet szívesen áldoz a népneveléssel foglalkozó tanférfiak helyzetének javításán, szívesen áldoz ott, ahol azt tőle a tanügy megkívánja. Nem kell messze mennünk, itt van Nyiregyháza város lelkes közönsége, mely iskola után iskolát emel, mely tanítóinak helyzetét javítani törekszik. E város népe értelmes, értelmességének köszönhetjük, hogy minden szép, minden hasznos iránt fogékony, ennek tulajdonit-

hatjuk, hogy boldogul, a közterhek viselésére képes.

A vizsgákat figyelemmel kísértük, az ott felmutatott eredményt megítélni, megbírálni tudjuk, épen ezért mondjuk a legnagyobb lelkiismerettel, hogy a nyiregyházi tanítók megfeleltek kötelességüknek és olyan eredményt mutattak fel, melyért elismerés illeti a nyiregyházi összes tanítókat.

Vajha ugyanezt mondhatnók a vármegye összes tanítóiról is! Ismételjük, hogy vármegyénkben a tanügy szépen halad, de a községek legtöbbször iskolájában felmutatott eredmény meg sem közelítheti azt, aminőt Nyiregyháza tapasztaltunk. A vidéki iskoláztatás meg sok kívánnivalót mutat fel. Vannak jó iskolák a vidéken is, de akadnak, melyek mögötte maradnak azon követelménynek, melyet működéskéntől méltán elvárhatunk. A falusi nép még mindig nem képes megérteni az iskoláztatás kiválóan hasznos és szükséges voltát s csak ott észlelhető kedvező eredmény, ahol a mulasztások kellő szigorral lesznek büntetve. Vannak községek, ahol az iskola még mindig gondozatlan állapotban van. Vannak községek, ahol a tanító fizetése oly nyomoruságos, hogy abból tisztességesen megélni lehetetlen.

Azonban általánosságban beszélve, mégis elmondhatjuk, hogy a helyzet javul, a tanügy érdekében hozott áldozatok száma naponként szaporodik.

A nyiregyházi tanítók által megtartott vizsgák, a paedagogia követelményeinek megfelelnek, mely amellel szól, hogy nálunk a szorgalom képzettséggel párosul. A tanító képzettsége, törekvése, a tanítványoknál elért sikerben nyer kifejezést. Mi nem tartjuk szükségesnek, hogy egyeseket emeljünk ki akkor, midőn az összes megilleti az elismerés. A mi tanítóink által felmutatott haladás, kizárja azt, hogy egyeseknek tömjénezünk, mi tudjuk, ki mit és mennyit érdemel.

Kiváló érdemül tudhatjuk be a nyiregyházi tanítóknál, hogy a rendes tantárgyakon kívül a magyar nyelv tanítása által hasznos nemzeti munkát teljesítenek. A tanyai tanítók igazán hasznos munkát végeznek. Az ő érdemük, hogy a tanyai nép megmagyarosodott. Az a tanítóikar, mely nemcsak kötelességből, hanem hivatás és hazafiaság folytán fejt ki elismerésre méltó tevékenységet, összességében érdemli meg a legjobb jutalmat, az elismerést. Ami népünk nyelvben, érzelmben olyan magyar, hazafiaság dolgában párját riktó olyan polgára a magyar ha-

TARCA.**Dalos Ferkó darutolla.**

Jámbor István a legszorgalmasabb halászok egyike volt, ki lélekvesztőjével olyan biztosan haladt a Tiszán, mintha csak gőzhajón ült volna.

Többnyire a vizet járta, az volt foglalkozása, ebből élt, ebből szerezte kevés megtakarított pénzecskéjét s csinos házat, melyben feleségével, a szép Julis asszonnyal lakott, a kit aztán, ha hazakerült gazd'uram a vizről, éppen oly szenvedélylyel csókolgatott, mint amily élvezettel vetette ki hálóját a halak után.

Jámbor, bár nem volt már fiatal, midőn két év előtt a szomszéd faluból házához vitte feleségét, de szíve ifju maradt s úgy szerette azt az életteljes, bogárszemű, tüzes ajku menyecskét, mint egy szentet.

Az igaz, hogy szép is volt az az asszony, akár csak a földes ur szobájában levő ideálkép, melyet híres piktör festett 500 forintért, s ami fő, úgy látszott, hogy ő is szerette az urát, mert ámbátor kikapó lány hírében állott férjhez menetele előtt, most már szó sem férhetett hozzá.

Egyszer mulatságot rendezett a falusi legénység, melyre hosszas kérelemre Jámbor is el-

vitte élete párját. Így történt aztán, hogy a menyecske elhomályosította szépségével még a földes uri kisasszonyokat is, kik a fiatalság meghívására szintén megjelentek a mulatságon.

Körülte forgolódott, a lányok nagy irigységére a sok legény, de különösen az első: Dalos Ferkó az öreg biró fekete szemű, kondor haju, nyalka bajuszu deli fia, aki csak most került ki haza a katona-sorból.

Julis asszony ezzel a legénnyel táncolt a legszívesebben; látszott a szeméből, de nem is csoda ám az, mert a Ferkó nemcsak jó táncos, hanem hogy ily kifejezéssel éljek: borzasztó szép fiu is volt ám!

Irigyelte és csodálta őt az egész falu apraja, nagyja, szépsége- és gazdagságáért. Aztán, ami szintén nem utolsó dolog, neki volt a faluban a legjobb darutolla is hetykén félre vágott pörge kalapja mellett. Büszke is volt Ferkó erre a kalap díszére és sokszor mondá, hogy nem adná egy százasért sem: maga lőtte az egykori viselőjét.

Jámbor halász hagyta az asszonyt, hadd mulassa ki magát, úgy is keveset jár ki szegény a házból. Aztán nézte nyugodtan s nagy lelki gyönyörűséggel, hogy milyen szépen is járja az a Julis a sok táncot.

De tán nem lett volna olyan nyugodt, ha hallja, miket sug Tarisznysné asszony szomszédjainak fülébe, talán elfogta volna a harag.

Tarisznysné ilyen gouosz szavakat beszélt: „Ejh komámasszony, a vér nem válik vízzé, neze csak kelmed, milyen közel simul Jámborné Ferkóhoz, aztán meg milyen hamisan néznek össze. Azt mondom én lelkem, hogy az egyszer égett tapló hamarabb fog tüzet újra!”

Reggelig tartott a tánc, reggelig mulatott a szép Julis, s hogy sokat táncolt, tanuja volt reá karmazsin piros pici csizmája, melynek virradóra egészen görbe lett a sarka, pedig vadonat új volt este.

A következő napok aztán úgy folytak Jámbor gazda házában, mint az előbbie: a gazda halászott, a szép Julis pedig végezte a házi teendőket, süttött, főzött, takarított.

Három-négy nap mulva azonban a mulatság utáni héten Lenci néni, a falu jadas asszonya s bórharangja olyan formát kezdett beszélni, mintha Jámboréknél, míg a gazda távol van, Dalos Ferkó ugyancsak legyeskednék Julis asszony körül.

A hét utolsó napjain pedig az alkonyat táján halászni induló Jámbornak magának szólt így a vén banya: „Őcsém uram, kutya van a kertben, most láttam háza felé somfordálni Dalos Ferkót.”

Jámbor gazdával egyet fordult a világ... Előbb azt gondolta, hogy hálója rudjával menten leüti a vén boszorkányt, aztán valami nyilalást érzett a szívébe, a gyanu nyilamlását s

Tavaszi ujdonságok u. m. cipők, Borzalino kalapok, keztyük, harisnyák, ruhadíszek stb. már óriási választékban megérkeztek

Eisler Károly

cipő-, kalap-, női-, férfi- divatáru üzletében.

NYIREGYHÁZÁN. Telefon szám 114.

zának, mely polgárság csak lelkiismeretes tanítók hazafias munkája mellett nevelődhet.

Ez állításunkat osztani fogják mindazok, akik megértik, megbírálani tudják azt, amit hallanak, látnak, mert a tanítók munkásságát, a felmutatott eredményt megítélni nem mindenki képes ám, aki bírálatot gyakorol és véleményt hangoztat.

Egy körülményt azonban nem hallgathatunk el, azt nevezetesen, hogy a nyiregyházi, valamint a vármegye több iskolájában az *egészségtant*, ezt a kiváló fontosságú tantárgyat nem, vagy csak kevés helyen tanítják. Szerintünk legelső kötelessége a tanítónak a gyermekeket jól olvasni, írni, számolni megtanítani és az egészségtannal megismertetni. Ezek azon hasznos dolgok, melyekre a gyermekből lett embernek az életben legnagyobb szüksége van.

Épen ezért csodálkozunk mi, hogy Nyiregyháza alig egy-két vizsgán volt szó az egészségtanról s a vidéki községek iskoláiban is csak ritka helyen tanítják e fontos és hasznos tantárgyat. Tudjon a gyermek sokat, de tudja első sorban azt, amire legnagyobb szüksége van az életben.

Látjuk, hogy a nép ma is idegenkedik az orvosoktól, kuruzslóhoz folyamodik. ha baja van, vagy a hirtelen jött balesetnél a legegyszerűbb óvszert sem tudja alkalmazni, lakásának tisztán, rendben tartásáról fogalma sincs. Kérjük, hogy ilyen viszonyok között nem a legszükségesebb tantárgyak egyike-e az egészségtan?

Ismételten elismerjük, hogy a mult tanévet bezáró vizsgák, különösen Nyiregyháza, szép eredménnyel tartattak meg, de szeretjük hinni, hogy a jövő évi vizsgák alkalmával a többi hasznos tantárgyak egyik leghasznosabbika is fel lesz véve, mert az iskola egészben csak akkor felel meg fontos feladatának, ha ilyen hasznos tantárgyat nem hagy ki működési köréből. Ha ezt felkarolják, kevesebbet lesznek az iskolák bezárva ragályok miatt és még szebb lesz az eredmény.

mindjárt beteggé lett, a féltékenység betegsége vett erőt rajta. Nem bántotta a vén asszonyt, szó nélkül fordult meg utjában s indult hazafelé.

Mikor lakásához ért, csodálkozva vette észre, hogy a pitvarajtó be van zárva.

„Elment valahova a feleségem“, — kezdte vigasztalni magát, de azért megzörgette a kilincset.

Mintha beszédet hallott volna odabent, majd lépteket hallott s ablaknyitást.

Ujra zörgetett, most már erősebben.

— Ki az? — hallatszott a Julis csengő hangja.

Én vagyok lelkem galambom.

— Kend gazd'uram? — mintha reszketett volna az asszony szava, — kinyílt az ajtó s a szép Julis állott abban s mentegőzve mondá: „elszundikáltam a homályosságban.“

Jámbor halásznak sehogy sem tetszett az a szundikálás.

— Tán itthon feledett valamit kelmed?

Igen, édes gyöngyvirágom; gyujts csak világot, tán az asztalon hagytam ezüstveretű késemet, szükségem van reá!

Julis asszony gyertyát gyujtott. Amint világos lett a szobában, a halász valamit észre vett az ablak közelében a földön; szó nélkül vette fel s belső zsebébe rejté. Az asszony el volt foglalva a gyertyával még mindig, nem látta, mit csinál az ura.

A hetedik hatalom.

Felfedezni az igazságot csak egyszer lehet, de hirdetni mindenkor szabad.

Magam is tudom, hogy ily forró nyárban a „hivatalnok urak“ is vágnak a kellemes vakáció után, mert egy esztendei komoly munka kimeríti a legedzettebb idegeket is. Új erő kell az eltikkadt szervezetbe, hogy friss kedvvel lehessen felvenni a megkötött fonalat. De ha az ország első háza felé vettem tekintelem, vissza kell vonnom mindazt, mit eddig állítottam. Ott most indul meg a munka 5 esztendői tétlenség után. Nem akar veszíteni egy pillanatot sem. Újult erőt ad a cél, az eszme, a haza java. És a midőn ott egy holdogabb jövő kapuját nyitják meg és az összesség érdekét teszik legfőbb célul, mi kiket a toll hatalma csak egy egyed, egy vidék kívánságainak tolmácsává avat ezen speciális érdekeket felszínre hozzuk.

Nem lehet azt jóhiszeműen állítani, hogy a mi közigazgatásunk ezen nemzetfárasztó idők alatt az igazak álmát aludta. Fontos célok vetődtek fel s törekvésnek megvalósulás felé — ezen nehéz idők alatt is. Lassan ugyan, de nem bizonytalanul haladunk. S mihelyest nem vissza-felé halad egy város, már az is nagy érdem.

Ha úgy a jövő ködét kissé szétozlatom s Nyiregyháza térképét akként képzelem el, hogyan a képzetet a közigazgatás államosítása útján beállítani lehet, a haladás vonalát nem láthatom erősödve. Nem tartozunk a becézett városok sorába, a fejlődés során tehát csak az egyéni erők versenye s az áldozatkészség lendíthet csupán akkor is, ha ezen törekvés megvalósul.

De a mint ily elismeréssel vagyok egyrészt, üres magasztalás volna e cikk ha reá nem mutatna azokra a hibákra és téves városrendészeti álláspontokra, melyek bizony orvoslásra szorulnak.

* * *

Erősen érvényesül közigazgatásunkban az a ferde felfogás, hogy a városi szervek bizonyos intézményeket kezeljenek, például a városi gőz, továbbá a sóstói fürdőt a helypénz és vásárpénzek szedését stb. A városnak ez nem lehet érdeke és célja. Ezt mindenki felismeri. Nem lehet célja azért elsősorban, mert bérbeadás útján jobban hasznosíthatók, tehát jövedelmezőbbek, másrészt, mert kevesebb egyént kell a városnak a nélkül fenntartani s végül, mert azt az időt a mit a köteles ellenőrzés a főbb tisztviselőkre hárít sokkal hasznosabban lehet értékesíteni. Nem a munkakör halmozása legyen a szempont, hanem az a institúciók minél belterjesebb irányítása s vezetése. Nem is szólva arról, hogy az emberek nagy rétegében lábra kap egy kipusztíthatatlan gyanu, mely a házi kezelést —

Jámbor észrevette, hogy felesége arca majd kicsattan a pirtól.

— Ejnye, de piros az arcod, édes párom! — mondá nagy nyugodtan.

— Nagy forróságom van, lelkem uram.

— Gyere velem édes feleségem a Tiszára, ott hűvös szél fujdogál, jót fog tenni neked.

— Jó lesz biz az! — egyezett bele Julis ura kívánságába s egyben csinos kis kendőt kötött fejére.

Olyan szép volt, mint egy angyal.

— Meg van már a késem is, mehetünk, — szólt a halász.

Elértek a Tisza-partig, ott volt kikötve a lélekvesztő.

Ülj be édes feleségem — szólt Jámbor, de olyan baljóslatu volt a hangja.

Az asszony beült, utána a halász, aki biztos kézzel hajította a lélekvesztőt; mikor azonban a víz közepére értek, hol legmélyebb a folyó Jámbor kikelt arccal ugrott a csónok legelejére s elkezdte azt himbálni ide-oda.

Egy sikoltás hangzott a homályban az ezüst folyó közepéről, mintha Julis asszony sikoltott volna, aztán csend lett — — —

Másnap jóval a falu alatt, két holttestet fogtak ki a vízből: a Jámbor Istvánét és a felesége testét. Előbbinek rövid zekéje belső zsebében egy darutollat találtak: a Dalos Ferkó darutollát.

Kovácsy Elemér.

jóllehet alaptalanul — de mindig ferdén bírálja.

Nekem tehát az volna a tiszteletteljes nézetem a pénzügyi jogra és az államgazdasági tanításokra támaszkodóan, hogy a város rövid lejáratu bérletek által hasznosítsa a tulajdonát tevő ezen jogokat. Csak egy példát hozok fel, a Korona bérletet, mely maholnap oly bérösszeget ér el, hogy kifizeti egy pár évi bér az egész építési költségét.

* * *

Legutóbb a város közgyűlése mély furatú kulak ásására 30 000 koronát kidobott. Nem a summa, hanem az lebeg előttem, hogy a vízvezeték behozására még nálunk nincs szükség. Van elegendő jó kut s a háztulajdonosokra ez roppant terhet jelentene. Sokkal fontosabb volna, ha e helyett a gyalogjárdákat kiaszfalozná a város, mert ez egyrészt sokkal közelebbi cél, másrészt városias jellegét azonnal ad és legfőbbként mert így érthető volna, hogy a város beosztásáért miért költöttünk oly horribilis summát. Hogy legyen éppen egy jó térkép, az még nem elég az üdvösséghez.

Ha a városi tanács föltétlen elsődleges céljának tekinti az általános vízvezetést: ezt határozza el. Irjon ki pályázatot s adja által a munkálatot annak a kitalálnak tart a feladat megoldására, azonban ily költséges próbálkozásoknak nincs semmi értelme.

* * *

Valahányszor városunkba megérkeznek Thália papjai, mindannyiszor olvashatjuk színházi kritikusaik azon cháját, vajha nálunk is már állandó színház lenne. De olvasom azt is, hogy mostani színházunk egy lehetetlen épület s olyan tűzveszélyes, hogy az elszánt nézők ki vannak téve az ököritői rémes katasztrófa megismétlődésének. E ponton szeretném most látni a város urait. Mármarosziget a jövő szezomban már nem fogja látni a debreczeni társulatot, s nálunk is nagy a hajlandóság erre. Valósítsák meg ezt az álmot, építsék meg az állandó színházat. Én ezt részvénytársasági alapon megoldhatónak vélem. Van városunknak egy végtelen önzetlen ügyésze Hudák Károly, a ki boldog lesz, ha az ügy jogi részét megoldhatja. Propagandát kell csinálnunk ezen eseménynek. Nyiregyháza van circa 35—40.000 lélek. Kell hogy akadjon köztte olyan 1000 ember, a ki ily célra befektet egyenként 100 forintot. Ez százezer forint készpénzt jelent. Mutassanak nekem olyan színigazgatót a ki ily summát együtt csak látott valaha, nemhogy vállalatát megkezdte volna vele. Olvashatjuk állandóan, hogy hány ismert tehetség marad szerződés nélkül, a kik egy állandó álláson örömmel kapnának. Ezt meg kell szervezni. Legyen egy hely, egy templom, hol állandóan cseng a magyar szó, a magyar dal. Tanuljon ott a mi fiatalágunk magyarul szépen beszélni, lássa, szeresse meg és hirdesse a mi nemzeti kincsünket az igazi magyar művészetet.

Oly emberek kellenek az ügy élére mint dr. Popini Albert, Májerszky Béla, Bogár Lajos, Balla Jenő, Trak Géza de lépjen oda mindenki a ki át tudja érezni, mit tesz egy eszményképért, a nemzeti dicsőségért küzdeni és áldozni.

A lelkes nyiregyházi nők, honleányok ott voltak a férfiak mellett a nemzeti ellenállás idején. Legyenek most ott, hol az ábrándos magyar dalnak, a nemzeti diadalnak akarnak oltárt emelni.

Képzetelem menete visszavisz engem a legnagyobb szabolcsi magyar: Bessenyei György-höz. Művelnünk, fejlesztenünk kell ezt a szépséges magyar nyelvet, istápolnunk kell a magyar zenét, a magyar dalt. Ez a legmagasztosabb nemzeti erősség, onnan visszapattan minden támadás; ezt elvenni, megsemmisíteni nem lehet soha.

Teremtsék meg a Nyiregyházi Állandó színeszetet, legyen az új színekör neve „Bessenyei színekör.“

Ifj. Bodvay György.

Csendőrség vagy rendőrség?

III.

Ha nem 30%-töli, mint az indítványban feltüntetve van, hanem 10%-al többet, vagyis 40%-töli állami hozzájárulást tételezünk fel,

Házlebontás miatt az összes raktáron levő DIVATCIKKEK mélyen leszállított áron lesznek kiárusítva,

Stern Sándor uri, női, divatáru üzletében Pazonyi-u. 2.

az esetben a városnak fizetni kell évenként 59511 korona 62 fillért.

Ezenkívül fizetni kellene egyszersmindenkori hozzájárulás címén 38183 kor 44 fillért, ami 10 év alatt egyenlő évi részletekben törleszthető.

Ezenkívül — miután a belügyminiszteriumban lefolytatott tárgyalásunk szerint az itt 9. /- alatt csatolt kimutatásban részletezett rendőri teendőket a csendőrség csak igen kis részben teljesíti, a csendőrség mellé még szerveznünk kell 1 oktató rendőrfelügyelőt, 2 rendőrbiztost és legalább 12 rendőrt, akiknek évi javadalma, a ruházatot is beleszámítva 12243 kor. 40 fill.

Ezen felül nem zárkozhatván el a város az erkölcsi felelősségtől — miként azt más városok is tevők — a hosszabb ideig szolgálatban állott s elbocsátandó rendőrbiztosok, biztos helyetteseknek és közrendőröknek kénytelen lenne bizonyos végkielégítést is adni, ami az ide 10. /- alatt csatolt, kimutatásban feltüntetett szolgálati évek számával szemben mindenestre tekintélyes összeget tenne ki.

És mindezek után köteles lenne a város egy 63 csendőrt befogadó laktanyát a csendőrségi előírás szerint építtetni, s ezért fizetné az állam a megállapítandó bérösszeget.

Ezek szerint tehát a számítás a következő: a rendőrségi kiadás kitesz jelenleg évenként 38357 K — f., a csendőrségért fizetne a város évenként javadalmakban . . . 59511 K 62 f., egyszersmindenkori megterítésben átlag véve 3818 K 34 f., a csendőrség mellett fentartandó rendőrségért 12243 K 40 f.

Összesen tehát 75573 K 36 f., s így 37215 korona 36 fillérral kerülne többre a csendőrség, mint a mai rendőrség.

A felvetett kérdéssel végezve, a magam részéről azt az indítványt terjesztem a tekintetes képviselőtestület elé, hogy a csendőrség beállításának mellőzésével a rendőri szervezet egészíttesse ki a következőleg:

1. Rendőrfelügyelő és helyettese, mint akik a szolgálatot vezetik és a legényeket oktadják, legalább három hónapi tanfolyamra az államrendőrséghez küldessenek ki.

2. A rendőrfelügyelő és helyettese lovasítandók, azért, hogy a belterületet s a szolgálatot tevő rendőrséget a legelénkebben ellenőrizhessék, s hogy így ők fegyelmi büntetés terhe alatt felelősek legyenek a külső rendészet, illetve a közbiztonság fentartásáért.

3. A rendőrségi szolgálati és fegyelmi szabályok állapíttassanak meg.

4. Tekintettel arra, hogy a város belterülete, a Bujtos, Ó és Ujszölő, Himes és Érkeretekkel tetemesen megnagyobbodik, az ide 11. /- alatt csatolt kimutatásban feltüntetett, felügyeleti szolgálat teljesíthetése végett a jelenlegi közrendőrök száma 14 fővel emeltesse fel, amely létszám emelés átlagban, hozzávetőleges legmagasabb számítással 9500 koronába kerülne.

Itt megjegyzem, hogy ezen többlet a város pénztárát nem terhelné, mert a városok segélyezését tárgyzó 166000/1909. Bm. számú belügyminiszteri körrendelet szerint a fizetések rendezése után fenmaradó összeg első sorban a városi rendőrség fejlesztésére fordítandó.

5. A rendőrség állandósítása s a hivatás kifejlesztése, illetve az alkalmazottak megélhetése és jövőjük biztosítása végett láttassanak el a megfelelő fizetés és lakbérrel, továbbá létesíttessék egy nyugdíjpótló intézet, a minek tőkéjéhez az állami segélyből évenként legalább 1200 korona 15 éven át kiutaltatnék.

Itt megjegyezni kívánom, hogy jelenleg egy közrendőr havi fizetése a belépéskor Kisvárdán 55 korona, Tokajban 50 korona, Sátoraljaujhelyben 70 korona, Miskolcon 60 korona, míg nálunk Nyiregyházán jelenleg egy közrendőr kezdő havi fizetése 40 korona, s ettől kívánjuk meg aztán mi, hogy művelt, tapintatos, ha kell

erélyes fellepéssel örködjék a személy és vagyonbiztonság s a törvények és szabályrendeletek betartása felett.

Ha a fenti szervezkedés megtörténik, s megfelelő egyének alkalmaztatnak, úgy a rendőrség reorganizációja eredménnyel jár, s megszűnik a jelenlegi különösen reám nézve kínos helyzet, hogy valamire való rendőrt alig tudok fogni, s ha mégis megfogtam, rövid időn belül hátat fordít, s megy hajdunak, hivatalszolgának és hetesnek, vagy urasági kocsisnak, mert ezen foglalkozások mindannyian nagyobb díjazással járnak, nincsenek a büntetésnek kitéve, mint nálam, mert melleleg megjegyezve, annyi büntetés vidéki városban alig fordul elő, mint nálunk, s így a rendőr sokszor a büntetés elől megszökik.

Hogy minő terhes szolgálatot végeznek a rendőrök, annak feltüntetésére felhozom, hogy a gyalog rendőrbiztosok hetenként 78 és $\frac{3}{4}$ órát, a rendőrbiztos helyettesek, akik nappal szolgálnak, hetenként 105 órát, az éjjelesek 63 órát, a lovas rendőrbiztosok, lovas rendőrök hetenként 84 órát, a gyalog rendőrség fele reggel 5-től este 8-ig, a másik fele este 8 tól reggeli 5 óráig teljesít szolgálatot.

Méltóztassék ezen szolgálat rendkívüliségét, a rendőrök egészségét és az életét igénybe vevő, illetve veszélyeztető szolgálatot mérlegelni.

Habár a fentirt létszám szaporítás a kívánalmakat teljesen nem fedezi, mindamelllett ha megfelelő fizetéssel látjuk el alkalmazottjainkat, a kívánt eredmény be fog következni, s rajtam nem fog mulni, hogy a lakosság teljes bizalmát s illetve az igaz emberek elismerését kiérdemeljük.

A fentiekben kimondván a tényleges viszonyokat s a kérdés pénzügyi részét is, örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy dr. Miskolczi László budapesti kerületi kapitánynak, a magyarországi rendőri szakirodalom mondhatni legelső s legfényesebb tehetségű munkásának a mult évben pályadíjat nyert munkájából álláspontomat mindenben igazoló következő részlet ide iktassam:

„Önálló állami életre törekedvén, arra lett volna szükségünk, hogy belső életünk rendjét, békéjét és biztosságát teremtsük meg. — Ez csak úgy érhető el, ha az állam életét jelentő összes intézmények és jogalkotások közt egy sincs olyan, amelyiknek hatalmi súlya a többiek érvényesülését akadályozhatná. — Minthogy a hatalomnyilvánulás a legszélső vonalon karhatalmat, nyers erőt jelent s ezt az államok életében a fegyveres katonaság és csendőrség képviseli: az állam belső békéje, rendje és közbiztonsági állapota mindig attól függ, minő befolyást képes az állam ezekkel a nyers erőt jelentő intézményekkel szembe állítani. — Ez a befolyás, mint ellenhatás nem lehet más, mint a tiszta nemzeti állam egysége abban az értelemben, hogy intézményeit maga alkossa s azok szervezésében idegen érdek semmiképpen se befolyásolhassa, annyira, hogy csak magának megfelelő intézményt létesítsen és az esetleges alkalmat, vagy veszélyt el is törölhesse, megsemmisíthesse. — Nem magyarázok tovább, csak konstátálom, hogy a hatalmi viszonyoknak ezt az egyensúlyát hazánkban, önálló állami életünk rovására, végzetesen rendeztük. — A csendőrség felállításával, jólehet ez intézmény hazafias szellemét csak di-csérőleg emelhetjük ki, közhatalmi viszonyaink közé egy olyan tényezőt vontunk be, melynek katonai karhatalmi erejét mi ellensúlyozni nem vagyunk képesek s ezzel a magasabb államjogi tekinteteket tartva szem előtt — egyenesen a rend és béke ellen cselekedtünk. Mert az a körülmény, hogy a csendőrség szoros értelemben vett feladatait kitűnő szolgálattal oldja meg, valódi békét s rendet, — látjuk s tapasztaljuk még nem jelent, amennyiben az állam belső rendje és békéje és a szoros értelemben közbiztonsági szempontból tekinthető rend közt

óriási különbség van. A közbiztonsági rend szolgálatára a csendőrség — elismerjük — kitűnő a sokkal magasabb értékű állami belső rend és béke azonban a hatalmi viszonyok egyensúlyát jelentvén, miután mi a csendőrséggel csakis egyetlen egy hatalmi viszonyt létesítettünk s az abban álló egyik tényezőnek a csendőrségnek a tulsúlyát ismerjük, ezzel a jog alapján épült állam erejének intézményes megoszlásáról, vagy ami ezzel egyet jelent, az alkotmányról is lemondunk.

És ennek a testté vált kínos ötletnek a horderejét nálunk senki sem akarja megérteni.

Napról-napra látjuk, hogy városainkban a megromlott közbiztonság helyreállítása, a közbéke és rend fenntartása végett az önálló állami élet gondozására és fejlesztésére egyaránt hivatott hatóságaink állandó csendőrséget kérnek és adnak s ezzel, miután önálló állami létünk egyik feltételét a külállammal szembeállítható közös védelem sikere miatt, tehát kikerülhetetlen kényszer folytán már különben is elvesztettük, a belső védelemre vonatkozó másik feltételét botorul, önkényteljesen feladjuk. — A helyzet tehát úgy alakult, hogy a csendőrséggel közéletünkbe bevont erő a közhatalmi viszonyok közötti egyensúlyt egymaga minden pillanatban felbonthatván, az állam felsőbbrendű biztonságát a bűncselekmények és aprócseprő kihágások által képviselt, alárendelt és másképen is megoldható közbiztonsági kérdésnek rendeltük alá. Ismétlem, hogy ez a rövidlátás végzetes hiba volt.

A magyarországi rendőrtisztviselők egyesülete komoly hivatást, nemzeti missziót teljesít, midőn arra figyelmezteti az illető köröket, hogy a magyar városok rendészetének lábraállítása körül a csendőrség bevonásával kísérletezni többé nem szabad.

Ha a viszonyok megtudják velünk értetni azt, hogy egyik másik városban a közbiztonság a szolgálatára hivatott szerv elégtelensége, s belső gyengesége miatt szenved, az állam kötelessége ott a rend fentartását olyan állapotba helyezni, hogy semmi kívánni valót ne hagyjon hátra, nem pedig az, hogy minden ilyen kis alkalmat egy-egy életkeppességet jelentő jog feladására, s ezzel hatalma teljes összemorzolására használja fel.

Hiszen mi sincs egyszerűbb, mint állami önállóságunk fokozatos feladására vezető ezt az utat kikerülni. Ha gyengék a városi rendőrségek, kérjék a megerősítést, de ne csendőrséggel, s ha beláthatatlan okból mégis ezt kívánják, a kormány ne engedélyezze, hanem nyújtson anyagi segítséget a városoknak abban a mértékben, a mennyi költségbe kerül a megfelelő rendőrség fentartása. S hogy az így megadandó segítség valóban céljának megfelelően fog felhasználtatni, ennek ellenőrzése érdekében biztosítson az állam magának szervezett felügyeleti jogot, különösen a kinevezésben és a szolgálat egyöntetűségének a megállapításában.

Ez a módszer addig is, míg az egyenes és határozott államosítás bekövetkezik, mindenestre a legegyszerűbb útja a rendőrség fejlesztésének. Igaz, hogy előnyeit egyelőre csak városokban lehet biztosítani, de átmenetnek kielégítő s a mi fő a fejlesztésnek eme módjával ki van kerülve az a veszély, ami a csendőrség behozatalával állandósítva van.

Ezen a hazafias érzés forrásából, a jogbölcsészet s hazai rendészeti viszonyaink alapos ismeretéből fakadó nagy értékű, s nagy jelentőségű munkálatot kommentálni, avagy ahhoz politikai fejtegetést fűzni bizonyára felesleges lenne.

Tisztelettel kérem a tekintetes képviselőtestület előtt, hogy véleményes jelentésem elfogadásával a rendőrség fent előadott fejlesztését elhatározni méltóztassék.

Nyiregyházán, 1910. május 25-én.

Kertész Bertalan,
rendőrfőkapitány.

TELEFON 129.

TELEFON 129.

Tavaszi újdonságok RUHADISZEKBEŒ Őriási választékban megérkeztek
Kohn Ignátz női-, férfi divat és rövidáru üzletében.

Vissza a faluba.

Enesei Dorner Béla királyi gazdasági intéző, ismert gazdasági szociológiai szakíró tollából megjelent egy huszonnégy ives, sűrűn nyomott és számos fényképfelvételel illusztrált szakmunka, amely az erdélyi szászok mezőgazdaságával, kulturájával, néprajzával foglalkozik és mely az Erdélyi Gazdasági Egyesület támogatásával jelent meg.

A magyar gazdasági és szociális irodalom terén ez a kiváló munka egyedül álló, mivel eddig az erdélyi szászokról más magyar nyelvű szakmunka nincs. De nemcsak ez az egyetlen érdeme, hanem meg van az a megbecsülhetetlen előnye is, hogy megszívlelésre méltó tanulságokat nyújt, amelyek a magyar kultúra javára is értékesíthetők. — Még azok is, akik a komoly szakmunkáktól rémüldöznek, élvezettel és elejtől végig nagy érdeklődéssel fogják e hézagpótló könyvet olvasni, mert élénk, közvetlen modorban íródott.

S most engedjük át a szót Csokonai Vitéz Mihálynak, aki a Budapesti Hírlapban a következőkben ismertette:

Az utóbbi időben Méline volt francia földmivelésügyi miniszter hírneves munkája (*Vissza a faluba*) nyomán, a társadalmi és agrárszociológusok fokozott figyelmet szentelnek a falusi néppel való foglalkozásra és a meglazult falusi erkölcsök javítására. György Endre, ez a mély tudású író Szeretet a faluban című munkája — közismert.

De nemcsak a falusi nép erkölcsi érzéke lazult meg az újabb évtizedekben, hanem egy más téren is észlelhető egy baj: az, hogy a huszadik század haladása minden téren észlelhető inkább, mint a falusi kisbirtokos gazdálkodásában!

Elmaradt, régi módu falusi gazdálkodás, az öregapáktól reámaradt ósdi gazdasági érzék, meglazult falusi erkölcsök nyomán azután jön a falusi ember kezébe a — vándorbot és a váltó. Szerencsére vannak már az országban vidékek, hol a falusi kigazdák érzékkel bírnak az újabb kor gazdasági haladása iránt, és ez gazdálkodásukon is meglátszik, de a legtöbb helyen, főleg ott, hol a kigazda nem láthatja a szomszédos uri birtokosnál a modern gazdaságot, tehát a jó példaadás nem serkentheti az okosabb gazdálkodásra, ott bizony még a múlt századok elavult szokásai nyomán kullognak ők is.

Azt, hogy van nálunk az országban egy népfaj, mely idegen anyanyelvű ugyan, de hű fia és törvénytisztelő polgára Szent István koránájának, az erdélyi szász: azt minden művelt magyar tudja. Arról azonban, hogy ezen szász nép ősi, Rajnamelléki hazájából magával hozott és idegen földön is vereben maradt hajlamai folytán mily példás falusi életet él, mily páratlanul rendezte be községi, társadalmi és gazdasági életét, és mily szép kulturát teremtett meg Erdély bércei között: már kevesen tudnak.

Pedig a szász falusi nép békés, törvénytisztelő, szorgalmas, rendszerető, élete, erkölcsiessége, becsületes, szivós munkássága, egyházi és iskolai berendezkedése, falusi társadalmi és szövetségi mozgalmi (az ósrégi Bruderschaft és Machbarschaft) állattenyésztése, mezőgazdasága minden vonatkozásban valóban követésre igen is méltó például szolgálhatnak nemcsak az erdélyi magyarságnak, hanem a nagy Magyarország minden falusi polgárának.

A szász falusi szociális kulturintézményeket kellene, hogy minden falusi lelkész, tanító ismerje, hogy azokat kiki a maga községében magyar tájajon is megvalósítsa.

A szász falusi társadalmi szervezeteket kellene, hogy minden művelt, magyar, tanultabb egyén megismerje, hogy belőle igen sok tekintetben okulást utbaigazítást nyerhessen. (Nagyon jó volna, ha a közigazgatási hatóságok is tudomást szerezhetnének ezekről a szász faluk községi adminisztrációjáról.)

A szászfalusi gazdálkodást, az ottani gazdasági érzéket, a gazdasági egyesületek, gazdakörök, hitel, fogyasztási, tej- és értékesítő-szövetkezetek működését minden művelt, olvasó magyar gazdánk, legyen az földbirtokos, gazda-

sági tanár gazdatiszt, erdész, mérnök, szőlész, borász, állattenyésztő, gépgyáros, állatorvos, vagy működjön a magyar mezőgazdaság bármelyik ágazatában, — nemcsak ismernie, hanem követnie is kellene. Ekkor lenne Magyarország gazdaságilag erős és hatalmas, hiszen a falusi életen alapszik az ország dolga!

A szerző aki hat évig volt a földmivelésügyi miniszterium székelyföldi kirendeltségének egyik főbb tisztviselője, megbízható forrás, munkát is nyújt érdekes könyvével hiszen alkalma volt az erdélyi szászokat, ezt az elég zárkózott népet, közvetlenül megismerhetnie és a szász vezér férfiak előzékenységből a nagyszabedény és brassói szász középpontoknál hiteles adatokat merítenie. A mű megrendelhető a szerzőnél Győr, kir. gazdasági felügyelőség.

Krónikás.

BAKTÉRIUM-MENTES természetes ásványvíz

ÜDÍT GYÓGYIT. ÜDÍT GYÓGYIT.
Vese- és hólyagtajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmánál kitűnő hatásának bizonyult.

ORVOSI LAG AJÁNLVA.

Főlerakat:

Wassermann Sámuel

fűszerkereskedésében
Nyiregyházán.
Telefon szám 121.

Hirek.

— Szabolcsmegyei képviselők jelölése. Az országgyűlési nemzeti munkapárt a t. Ház bizottságaiba jelölte Liphay Bélát a földmivelésügyi, Vadász Lipótot a közoktatásügyi és a közigazgatási bizottságba.

— Évi jelentés. A zsidó népiskola múlt tanévéről számol be egy vaskos füzet, amely száraz adataival is hirdeti az iskola újjászülését, amelyet minden tanügybarát epedve várt. A jelentés minden sorából kitűnik, hogy új szellem honosodott meg a nagy áldozatokkal fentartott intézetben és hogy ez az új szellem adja meg az iskolának a létjogosultságot is. Teljes megelégedéssel konstatáljuk, hogy ez mind dr. Bernstein Béla főrabbi érdeme. De ezt az elévülhetetlen érdemet nem csorbítja az a megfigyelésünk, hogy eredményes munkájában hátráltatta az a körülmény, hogy nem volt honfoglalás munkatársa. — De ami halad, el nem marad. Idővel nevel magának majd az iskolának megnevezett „génusza” hozzá méltó munkatársakat is. A jelentés részletesen beszámol az alapítványokról, a végzett tananyagról és az iskolai élet minden mozzanatáról. A részletes adatokat megelőzi dr. Springer Ferenc iskolaszéki elnök szellemes elmefuttatása a zsidó tanítók helyzetéről a mai társadalomban. Talpra esett megjegyzései, éles megfigyelése, bátor szókimondása, írói vénára valló keresetlen írásmódja biztosítják neki a közönség rokonszenvét és érdeklődését. Nagy hibát követnénk el, ha a jól megérdemelt elismerést nem adoznánk dr. Rosenberg Emil hitközségi elnöknek is abbéli érdemeért, hogy lehetővé tette ennek a jelentésnek kiadását. Evvel véget vetett egyszerűsmindenkorra annak az anomáliának, hogy a hitközség és az iskola működését nem ismertették meg eddig az érdeklődő nagyközönseggel.

Krónikás.

— Pályázat. A nyiregyházi pénzügyigazgatóság kerületéhez tartozó kisvárdai kir. adóhivatalnál üresedésben levő adóhivatali szolgai állásra pályázatot hirdetnek. Igazolványos altisztek előnyben részesülnek.

— Az árvizkárosultak érdekében. A belügyminiszter a krassószörénymegyei árvizkárosultak felségelyezése érdekében körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben gyűjtési akció megindítását kéri, hogy az árviz következtében elpusztult emberek hátramaradt családtagjait, valamint az anyagilag teljesen tönkrement embereket segélyezzék. Ez a miniszteri rendelet beérkezett Nyiregyházára is. A szegény árvizkárosultakról bizonyára nálunk sem fognak megfeledkezni és szívesen hozzájárulnak honfitársaink nyomorának enyhítésére.

— A tőkén levő szőlőtermés átadása. Fölmerült konkrét eset alkalmából elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a kuria, hogy a tőkén levő szőlőtermésnek oly időben való megvételénél, amikor a termés még csak kisebb részben érett és fejlett s nagyobb részben még a természeti erők behatásának van alávetve, a kockázat viselése e tekintetben, hogy megfelelő mennyiségű szerződés szerző fog-e teremni, mindkét szerződő felet egyarant terheli.

— Füstbe ment terv. A Szabolcs állásfoglalásának meg volt a kívánt eredménye, hogy a homoki bor értékesíthetőségét megnehezítő vállalkozás nem jött létre. E héten értekezlet volt a miniszteriumban, amely elvetelte a tervet. Tehát sikerült a Vinea feltámasztását megakadályozni.

— Rövid hírek. Szohor Margit nyolc éves leánya áldozata lett annak a nembánomságnak, amelyet a gyorsforralók használatánál tanusítani szoktak. A konyhában vizet forraltak és a tapasztalatlan kis leányka magára döntötte a forró vizet. A kiömlő spiritusz lángba borította ruháját és míg segítségére siethettek, súlyos égési sebeket szenvedett. Rövid kilődés után meghalt. — Bajusz István három éves kis gyermek megitta az asztalon felejtett légyköldöt, a mi nek következtében rövidesen el is hagyta mindörökké a nyomorult sártekét. — Madarász János hetes flóbertpuskájával játszódott. Tréfából ráfogta a fegyvert Bacsó Böskere és elsütötte. A kis leányon a sörétek csak könnyű sérülést ejtettek. A fiu pedig kerekelt oldott. — A rendőrség keresi Tabi János kereskedőségét, aki két betörést engedte meg magának szabad idejében. Szabadságát tovább akarván élvezni, elillant a városból.

— Az állati bőrök lefejtése. A fogyasztásra levágott állatok vágóhídi feldolgozását végző iparosok még mindig fordítanak elegendő gondot arra, hogy az állatok bőre lefejtés közben értékesítkedést ne szenvedjen. Tekintettel e kérdés fontos nemzetgazdasági jelentőségére, körrendeletben utasította a földmivelésügyi miniszter Szabolcsvármegye területén működő husvizsgálókat, hogy a bőrök lefejtésére mindenkor különös gondot fordítsanak.

— Kavics szállítási versenytárgyalás. Szabolcsvármegye kisvárdai—királyhelmei, kisvárdai—vásárosnaményi, tuzser—nagylyónai, s. a. ujhely—munkácsi, tokaj—nyiregyháza—nyirbátori, nagykálló—nyirabrányai, nyiregyháza—gáva—rakamazi, miskolc—debreceni, tiszapolgár—hajdunánási, kisvárdai—dombrádi törvényhatósági közutjaira 1911—1916. években esz közzelendő kavicsszállítás biztosítására július 15 én zárt ajánlati versenytárgyalás lesz. Az írásbeli ajánlatok a nyiregyházi államépítészeti hivatalban adandók be.

— Kinevezés. A zilahi törvényszék elnöke Brunerszky András kisvárdai kir. járásbírói napibéres szolgát a szilágyosmlyói kir. járásbíróshoz harmadosztályú hivatalos szolgává nevezte ki.

— Az idei termés Szabolcsvármegyében. Hivatalos termésbecslés szerint a terméshozam katasztrális holdanként Szabolcsvármegyében az országos átlag alatt marad. Buzából 8-8.90, rozsából 8, árpából 6.5 zabból 5,50 métermázsanyi termés átlagot mutatnak ki. Nagyobbára jó minőségű gabona kerül majd a raktárakba.

— Belépti-díj Amerika földjén. Több-ször kísérelték meg, hogy a newyorki bevándorlási biztos intézkedését, mely szerint csak azt engedik amerikai földre lépni, ki legalább huszonöt dollár (125 korona) felett rendelkezik,

Ekszerek, órák, arany- és ezüstművek

Sándor Rezső

elsőrangú ékszerésznél

NYIREGYHÁZA, Városház-utca 3. szám.

alkalmi ajándéktárgyak legolcsóbban

megváltoztassák. Ez azonban nem sikerült. A partra szállás előtt könyörtelenül megkövetelik mindenkitől legalább annyi készpénz felmutatását, s a kinek nincs azt vissza küldik régi hazájába. A kivándorlóknak jó lesz ezt tudomásul venni, mert tényleg megesik gyakran, hogy a pénz nélkül utazókat partraszálláskor vissza utasítják és haza szállíttatják. Ez az illetőkre súlyos baj, mert otthon elkotyvetyélték kis vagyongájukat és nem találnak egy kis talpalatnyi földet sem, a hol nyugalomra hajthatnak fejüket.

— **Iskola építkezés.** A nyiregyházi állam-építészeti hivatal a kállósejéni négy községi iskola épületeinek építési munkálatának biztosítására július 12-én a kállósejéni jegyzői hivatalban ajánlati versenytárgyalást tart.

— **Uj vasut.** A debrecen—hajdunánási helyi érdekű vasutársaság új szárnyvonalat akar építeni Nánástól—Tiszapolgarig onnan pedig a Tisza áthidalásával Mezőcsat irányában Miskolcig. Az új vasut vonal elterelne a személy- és teher forgalmat a debrecen—szereci vonaltól, a melyre Debrecen és Miskolc között rövidebb közlekedési uton teremtené. A társaság folyamodott már az előmunkálati engedélyért.

— **A Hegyalja pusztulása.** Istenítélet-szerű dőjarás volt a szomszéd vármegyében és a jégeső elpusztította a Hegyalját. Megsemmisült a bőtermést ígérő kalásztenger, semmivé lettek a pompas szőlők és újra fognak évek eltelni a míg a tokaji szőlőket helyreállítják szegény gazdánk. Az elemi csapás milliókra menő kárt okozott a vidéknek, mely most segítséget vár onnan, a hol az bizonyára meg is fogják adni. A levert gabonáról, a pozdorjává tört szőlőkéről, a koronájukról megfosztott gyümölcsfakról, a koldusbotra jutott jó szomszédok balsorsáról őszinte részvétel vettünk tudomást és nem fogunk mi sem elzárkózni attól a kötelességtől, hogy hathatos támogatásban részesítsük a szerencsétlen vidéket, a mikor a segélyakció a sajtó közreműködését igénybe fogja venni.

— **Indiában silányan fizetik a munkát.** Több szabócs — és szatmármegyei kivándorló ment Trieszten át Bombayba, hogy Indiában munkát keressenek. De pórul jártak. India ugyanis nem európai embereknek való. A bennszülöttek minimalis munkabéréért vállalnak munkát és az európaiak nem állhatják ki a versenyt. A kivándorolt szabócsmegyeiek és szatmári bajtársaik sok nélkülözés és nyomorgás után Afrika éjszaki részébe, a hol most dolgoznak, hogy hazakerülhessenek. Ajánlatos volna a kivándorolni készülőket az Indiába való kivándorlástól visszatartani.

— **Gépészmérnök.** Ifj. Sikorszky István (Sikorszky István gávai mal. tul. fia) — ki a közép iskola négy felsőbb osztályát a nyiregyházi főgymnáziumban végezte — Budapesten a Kir. József Műegyetemen gépészmérnöki oklevelet nyert.

— **A kivándorlók panasza.** Szabócs-vármegyéből nagyon sokan utlevél nélkül vándoroltak ki, mert a hatóságok önkényesen járnak el, ha utlevelet kérnek. Négyen fordultak panaszukkal hozzánk. Az egyik honpolgárt a ki katonai kötelezettségének már eleget tett, elutasítják minden más alapos ok nélkül. Egy másik Amerikába vágyó embertársunkat hánapon át orránál fogva vezetik és nem juthat passzushoz. A harmadik sokára a költséget, a melylyel az utlevél kieszközlése jár és a negyedik vegre lamentál, hogy az utlevél kényszerrel együtt jár az a baj, hogy Finnén át dragábban, és négy hetig kénytelen utazni. Nem csoda tehát, hogy kerülő uton, szökve vándorolnak ki.

— **A rendőrség szíves figyelmébe.** Több panaszos leveleiben figyelmeztetnek bennünket arra az anomáliára, a mely a nyiregyházi vasuti állomásnál az érkező utasokat kellemetlenül érinti. Az új építkezés befejeztével kihelyezték ugyan a kijárót egy távolabb eső pontba, de a rendőrség megfélekedett arról intézkedni, hogy a taligások állomás elyét a kijáró mellett fekvő területre áthelyezzék. Ilyen körülmények közt az érkező utasok hosszabb gyaloglás után kerülhetnek a taligások „stand“-jára a mi esős időben nem tartozik az élet örömeihez De

megesik sokszor az is, hogy az egymással konkuráló taligások az állomási épület előtti téren ügöző versenyt rendeznek, hogy a kijárónál várakozó közönséghez férközhessenek. Ez meg veszedelembé dönti a gyalog járókat. Bizton reméljük, hogy a rendőrség hamarosan véget vet ennek a kalamitásnak.

— **Uj vasutak.** Hajduböszörmény városa, mint a debreczen—nánási vasut törzsrészvényese, mai gyűlésén tárgyalta a debreczen—nánási vasutársaságnak azt a határozatát, hogy a böszörmény—tiszapolgári vasutvonal létesítésére előszámitást készít és a nánás—tiszapolgári vasut előmunkálatait megkezdi. A gyűlés elhatározta, hogy átír a vasuti részvénytársasághoz, hogy a böszörményi—tiszapolgári vasutvonalat is vegye előmunkálatba és tegyen számitást a tervezetbe vett két vasutvonal jövedelmezőségére, mert a böszörmény—tiszapolgári ut sokkal jövedelmezőbbnek ígérkezik, mint a nánás—tiszapolgári vonal.

— **A kisvasutak igazgatósági ülése.** A Nyiregyháza vidéki kisvasutak igazgatósága 30-án délelőtt Mikecz Dezső alispán elnöklésével igazgatósági ülést tartott, amelyen az államvasutak képviselőiben résztvett Bacsinzky Vladimir zágrábi üzletvezető is.

— **A vármegyei tisztviselők közgyűlése.** A „Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesülete“ mult heti közgyűlésén tárgyalta a tisztviselői pragmatika és a státuszrendezés kérdését. Közgyűlés után a tagok küldöttségben tisztelegtek a miniszter elnök előtt, a kinek előadták a vármegyei tisztviselők kívánságait. A közgyűlésben, valamint a küldöttségben is, részt vett Mikecz Dezső alispán is.

— **A nyilvánossági joggal felruházott flukereskedelmi iskola** már csak 8 növendéket vehet fel. Érdeklődők jul. 5-ig Beregi Ernő tanárhoz forduljanak (Kátona u. 3.)

— **Eljegyzések.** Klein Etelkát Landau József; Tirpák Mihály helybeli tekintélyes ácsmester leányát Ilonkát, eljegyezte Lengyel Miklós helybeli gör. kath. tanító

— **Átadás.** A kisvasutak üzletvezetőségétől Gohl György megváltott és utódjául a törzst Pílich Béla okleveles gépészmérnököt alkalmazta. Az új üzletvezető f. hó 1-én átvette hivatalát és vezetni fogja az átalakításokat. Eddig a máramarosszigeti sóvasutnál volt és ott is igen szép eredményeket mutatott fel.

— **Ebmarás.** A napokban özv. Hibján Lajosné kutyája 6 embert mart meg, tegnap pedig Tóth Endre vasutast harapta meg a Danké Jánosnéjé. Mindannyijukat felszállítottak a Pasteur intézetbe.

— **Összeesett.** A Jánosbokorban egy felöldi munkás aratott napszámba. Tegnapelőtt összeesett és meghalt. A nyomozat folyik.

— **Óvakodjunk hamis pénztől!** Szabócs és Hajdúvármegye területén iparkodnak gyanus egyének hamis egy- és ötkoronákat forgalomba hozni. Bűntársaik különösen a vasuti pénztáraknál próbálják a hamisítványokat értékesíteni. Debreczenben, Büdszentmihályon és több más helyen letartóztattak több hamis pénzzel fizető utast. Ugy látszik, hogy ezen bűnügy összes szalai Nyiregyházán, futnak össze. Tegnapi Szalai Józsefné nyiregyházi asszonyt Debreczenben igazolásra szólította fel a rendőrség amedőn hamis 1 koronással akart a vasuton jegyet váltani.

— **A vasutasok jul. 3-iki mulatsága** iránt nagy az érdeklődés. Szokatlan látvány lesz a teremben felállított táncmutató amely egy vasuti távjelző lesz és villamos uton fog állíttatni. A vendégeket a kisvasut ingyen szállítja ki és be, a megyeháztéren váltandó belépti-jegy felmutatása ellenében. Indulás: kifelé 4 órakor vissza este 10 és reggel 4 órakor.

— **A vidéki rendőrség államosítása.** A belügyminisztériumban mos készítik a tervezetet a vidéki rendőrség államosítására, német mintára, kerületi beosztással. Az egész testület fejt miniszteri határral ruháznak fel. A vidéki rendőrtisztviselők, a kiket az állam átvenni szándékozik, a nyár folyamán Nagyváradon országos kongresszust tartanak, a melyen az államosítás kérdését, valamint az evvel járó ekszisztenciális következményeit megvitatják. A

tervezetet megküldik a nyiregyházi rendőrségnek is, a mely még a kongresszus előtt véleményét alkothat magának a nagyjelentőségű reform javaslatról. Mindenki, a ki rendőrségünk mizériáit ismeri, nagyörömmel fogadja a kormány abbéli törekvését, hogy városunkat is, kiakarják emelni a személy- és vagyonzabiztalanság pocolyájából.

— **Az üzleti szellem túltengése művészeti kérdésekben.** Zilahy Gyula nem jobb üzlet ember, mint a milyen színházi igazgató. A szintársulat működéséről és művészeti nívójától szólnak kellő szakértelemmel lapunk színházi referádái. Üzleti ténykedéséről számolunk be ezen helyen Minden teketória nélkül konstataljuk, hogy a szintársulat szellemi és anyagi vezetője spórolási mániában szenved. Spórol ott, a hol áldozatkészégnek volna helye. Spórol, a mikor művészeti kérdésekről van szó és szóval akkor is, a mikor a kültelki grajszler is költelezik. Ez alkalommal csak egy tényt akarunk leszögezni. Nem bánomságot tanusított a nagyközönség iránt az által, hogy előadásait nem plakatirozta a ripacstársulatoktól is elfogadott szokás szerint. „Hát mire is legyen a nagy költelekezés kicsiny ügyben?!“

— **Adomány.** A rendőri önszegélyző-egyletnek Mikolay György 50 koronát adományozott amelyért ez uton mond hálás köszönetet Kertész Bertalan egyleti igazgató.

— **Uj ügyvéd.** A debreceni ügyvédi kamara közhirre teszi, hogy Kántor Mihály ügyvéd Gáva székhelylyel az ügyvédek névjegyzékébe felvétellett.

— **Táncitanítás.** Bálint András helybeli okl. táncitanító július 2-án nyitja meg új tanfolyamát; még pedig: délután 5—7 óráig a gyermekek részére, este 8—10 óráig pedig a felnőttek részére. E tanfolyamra iratkozni lehet a „Gazda-Otthon“ nagytermében (Szent-Mihályi u.), vagy pedig Kótaji-utca 39. szám alatt.

— **Pöstyén vezet!** Érdekes eredménnyel jár a betegségek statisztikájának összehasonlítása, miből legutóbb megállapították, hogy hazánkban a reuma és köszvény grasszál leginkább.

Nem csoda tehát, ha Pöstyén fürdő, melynek kónes iszapforrása tudvalevőleg éppen ezen betegségeket gyógyítják az egész világon elismert páratlan hatással, felülmúlja az összes többi hazai fűdőket ugy a vendég létszám magassága, mint a külföldi látogatók aránya tekintetében.

— **Rézgálicot 98—99% rézsulfát tartalommal.** Raffiát szép fehér hosszú fonatokban. Rézkénport, Jutta fonalat legolcsóbban beszerezhető Hirschler Mór fűszerkereskedőnél Nyiregyházán.

— **Ékszer, órák, ezüstneműt** bizalommal s legolcsóbban csakis az ország szerle legjobb hírnevű Lefkovits Arthur és Társa debreceni cégnél vásárolhatnak. Árjegyzék ingyen. Választekot szívesen küld.

— **Uszóruhák és fürdőköppenyek** nyári takarók nagy választékban kaphatók Ungár Lipót divatruhazában Nyiregyházán.

— **Perza szőnyegek** nagy választékban érkeztek és jutányos áron kaphatók Hoffmann Arthurnál a Bazar épületben.

— **Nyomatványokat esinos kiállításban** olcsón és gyorsan készít Klaffer Ignác legújabb gépekkel és betűkkel felszerelt könyvnyomdája Pazonyi-utca 9.

Felelősszerkesztő és laptulajdonos
Hlatky Schlichter Gyula.

LEGJOBB

nyári szövetek megérkeztek
és elismert olcsó áron kaphatók

Guttmann Henriknél.

Ne téovázzék, ha fáj a **Beretvás pastillát,**

amely 10 perc alatt a legmakaesabb migráint és fejfájás elmulasztja. Orvo. **Ára 120** Kapható minden gyógy sok által ajánlva. szertárban. — Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész, Kispessten. **!! 3 dobozsal ingyen postal szállítás. !!**



SZULTÁN
BOR-ÉS DÚS
LITHION
FORRÁS

KIVÁLÓ VEGYŐSSZETÉTELŰ

Kapható Nyiregyházán:
Hibján Sámuel Utóda és Hoffmann Adolf
cégeknél.

SÍRKÖVEK
mindenféle alakban és nagyságban
legolcsóbb árak mel-
lett kaphatók:
Führer Zsigmond Fiainál
216—52—72 Nyiregyházán,
Vármezei-ház-utca 5-dik szám.

Vasrácsokat, vaskapukat,
takaréktűzhelyeket a legizlésebben
készít. ::
Vízvezeték és fürdőszoba be-
rendezések szakszerűen jótállás mellett
szereltetnek. — A legjobb gyártmányu
„Styria“ kerékpárok 100 koronától feljebb,
jótállás mellett kaphatók. Mindennemű
javításokat szakszerűen, pontosan és
olcsón eszközöl:

Papp István,
gép-, épület és műlakatos
Nyiregyházán, Csillag-u. 9 sz.
Mindennemű kerékpár alkatrészek állan-
dóan raktáron tartatnak.

STUBNYA FÜRDŐ
518 méter t. f. m. 58—49° C fokú hévízzel.
Budapest—Ruttkai fővonalon gyorsvonat megállóhely.
Javallatok:

REUMA KÖSZVÉNY
Isületi és izomreumás megbetegedésnél, ischias, neuralgia (ideg-
bántalmak), női bajok és bőrbetegségek esetében, eccema,
prurigo, psoriasis.

MAGASLATI GYÓGYHELY
Orvosi vezetés alatt álló ivó- és fürdőkúrák, porcellán-, kad- és
8 természetes tükörfürdő, pakolás, izzadási kúrák, villamozás,
masszázs és hidegvízgyógykezelés. Pompás fekvés, fenyőerdők
közepette, elterülve a Tatrahegység egyik remek fensíkján és
így megbecsülhetetlen mint légyógyhely is; nagy és szép park.
Legolcsóbb árak, legnagyobb kényelem, egészséges lakások és
tápláló ételmezés. Saját fürdőzenekar, lawn-tenisz. Állandó
előkelő uri közönséggel.

Előidény: július 1-ig. Utóidény: augusztus 20-tól.
50% engedmény.
Képes prospektussal és fölvilágosítással díjmentesen szolgál
az igazgatóság.

Hivatalos fürdőorvos: **Dr. Alht Egon**
lovag, székesfővárosi gyakorló orvos.

A legmegbízhatóbb

bevásárlási forrása az összes világhírű fényképező gépek, lemezek, filmek, papírok s kellékeknek **Hunyady László** Szabolcs megye legrégebb s legelőkelőbb fényképészeti műterme Nyiregyháza, Kállói-utca 2. szám jótállás mellett, mindég friss és megbízható vegyszerek és kellékek kaphatók. — Mindazok, kik a gépet nálam készpénz fizetés mellett szerzik be, az összes cikkek gyári árából 5% engedményt s a betanítást díjtalanul végzem és a laboratórium használata díjtalan. — Elvállalok amatőrök részére előhívásokat, kidolgozásokat, lelkiismeretesen, gyorsan és jutányosan. — A saison közeledtével ajánlom műtermem a n. é. közönségnek, a legújabb kivitelű fényképek, élethű nagyítások elkészítésére, felvételek vidéken is eszközöltetnek. Számos megbízást kér

Tisztelettel
Hunyady László fényképész műterme Nyiregyháza

Eladó telkek!

Az ág. h. evang. egyház eladja a Széchenyi-uton levő Schulze-féle telket akár egy darabban, akár a természetben kerítéssel elkülönített két részben.

Venni szándékozók ajánlataikat írásban, zárt borítékban július hó 13-án déli 12 óráig sziveskedjenek beadni az egyház pénztárába (Központi elemi iskola-épület.) Az ajánlathoz 5% bántpénz csatolandó.

Az ajánlatok felett az egyház képviselőtestülete az egyházmegye jóváhagyásával határoz.

Nyiregyháza, 1910 június 26.

Az egyház elnöksége.

SZALONNA

Nagybani készletemet ajánlom úgy az eladók, mint a gazdálkodók figyelmébe. — Annál is inkább, mivel az mindenkor a legelső napi áron számittatik, egészséges pörkölt bőrt. nem vízzel forrázottal. Átvétele tetszés szerinti mennyiségben, száz mázsánként is történhetik. Kapható: 324—6—2

Balczár hentesnél

Nyiregyházán.

15 éves fiu tanulónak felvétetik szülői ruházattal, mosással.

Hatása utólérhetetlen!



Dr. Dralle-féle
Nyírfa hajvíz

Erősíti a gyökeret. Megakadályozza a korpa képződést és hajkihullást. Frissíti az idegeket. Nemes, természetes hajápolószer.

Hársfalva gyógyfürdő.

Klimatikus gyógyhely.

:: (Vasúti állomás.) Posta és távirda. ::
230 méter magasságban fekszik a tenger színe felett.

Fürdőidény május 1-től szept. 30-ig
Gyönyörű fekvés, ózondus levegő. Hársfa és fenyőfaerdők. Kényelmes és olcsó ellátás, modern berendezés. Hidegvíz-gyógyintézet, sós és belégzőtermék. (Inhalatorium) Savanyúvízes és vasas ásványvíz-fürdők. Orvosi felügyelet alatt álló kitünő vendéglők.

== Gyógyvize kitünő hatása ==
tüdőbajok, malária (mocsárláz), gégehörg és tüdőhurut, máj- és légdaganatok, hólyaghurut, specifikus a görvélyes csontbántalmaknál. Mindenféle idegbántalmak, fejfájás, migraine, histeria, szédülés, nehéz légzés, hipocnondia, verbajok, köszvény, görvély, bujakór, delirium trem. potat. Női bajok, fehérfolyás, sápkór, havi zavaroknál. Részletesebb felvilágosítással szolgál
A FÜRDŐIGAZGATÓSÁG
Hársfalva, Bereg megye.

Nyiregyháza legnagyobb választéku bútoraáruháza

Alapítva 1903. Pazonyi-útca 10 szám.

Állandóan raktáron tartom a mai legújabb divatu fényezett és különféle színű háló, ebédlő, szalon és luxus bútorokat, valamint saját készítményű angol bőr-moket és női szalonnagarnitúrákat, vas, félréz és egész réz hálósobákat, lószőr- és afrik madracokat, úgyszintén egyszerűbb de jó kivitelű matt-bútorokat, mely felsorolt és raktáron levő, de itt fel nem sorolható különféle bútorokat utólérhetetlen olcsó árban árusítom.

11—13—10

Tisztelettel:

Glück Jenő.

Képeket, tükröket, hajlitott fa- és vasbútorokat gyári árban árusítok.

Aki gyomorfájós, belbeteg, étvágytalan, lesoványodáshoz hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult **gyomorsót, Schumann** gyógyszerész-től Stöckerauban.

Aki szabályozni és épségben tartani akarja jó emésztését használja a **Schaumann-féle gyomorsót**, tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében, mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges gyomorsavat és előmozdítja az emésztést. Egy doboz ára 1 korona 50 fillér.

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. Ára tarsolyonként 3 phiolával a 10 gyomorsó-pasztillával Kor. 1.50. Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendelésnél — utánvétel — **Schaumann** gyógyszerész Stöckerauban. Kapható minden gyógyszerárban.

Magyarországi főraktár: Dr. Egger L. és Dr. Egger J. gyógyszerértára Budapesten.

LICHTMANN VILMOS

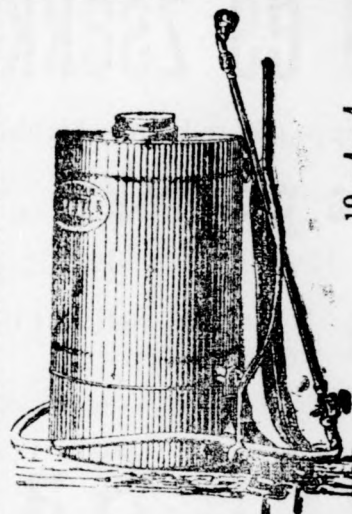
czég ajánlja

Nyiregyházán, Széchenyi-tér 3. szám saját háznál épült, dusan felszerelt gépraktárát, mindennemű különleges — legkedveltebb — gazdasági gépek és gőzek beszerzésére.

Nemkülömben sok évi — és tekintélyes — összeköttetései folytán külön jelzálogbanki ügyosztályt vezet ingatlanokra nyújtandó legelőnyösebb törlesztéses kölcsönök megszerzésére, birtokok eladása parcellázása és ilyenek bérbeadási ügyvitelére.

1000 kéve első rendű nád

kerestetik megvételre. Ajánlatok ár megjelölés-sel dr. Jósához Nyiregyházára kéretnek.



Szőlő-
birtokosok
figyelmébe!

19-4-4

Tisztelettel értesitem, hogy a legjobb gyártmányu

ECLAIR

:: VERMOREL,

ATTILA, KURUCZ, FAVORIT és GYÖNGY-HARMAT szőlő permetező és permetező-részek nagy mennyiségben már megérkeztek és gyári árakban nálam kaphatók, esetleg részletfizetésre is.

Ugyanitt **elsőrendű raffia-háncs és gáliczkó legolcsóbban** beszerezhető. ::

Teljes tisztelettel:

WASSERMANN SÁMUEL

fűszerkereskedése NYIREGYHÁZÁN,
Zöldség-tér 2. :: **Telefon 121 szám.**

ÜZLET MEGNYITÁS!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **Pazonyi-útca 6** szám a. saját házamban egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő modern berendezésű

sörcsarnokot és vendéglőt nyitottam.

Naponta villás reggeli, kitünő ebéd és vacsora, úgyszintén frissen csapolt DREHER-féle korona sör kapható. — Abonansok kitünő és olcsó kosztot kaphatnak. —

Asztaltársaságoknak ingyen helyiségek állanak rendelkezésre.

Mély tisztelettel:

Friedmann Ármin.

Malachovszky István

fényképész

Nyiregyháza

Iskola-u. 3.

Művészi kidolgozásu

fényképeket

és

levelezőlapokat

olcsó árban készít.

6 darab levelező- 263-5-4

... lap 3 kor. ...

Fényképészeti cikkek eladása.

Amatőrök részére szakszerű felvilágosítás.

Új harisnya kötőde

Erdélyi házban Hohecukrászda mellett.

Van szerencsém értesíteni a t. közönséget, hogy a modern technika minden vívmányával berendezett

harisnya kötődét

nyitottam, mely által a legkényesebb igényeket is kielégíteni óhajtom.

Kiváló jó anyagból készitek új harisnyát, javításokat is gyorsan és pontosan eszközölök.

A t. közönség pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel

Metzner Béla.

Gyakorolt gépmunkás-lányok felvételnek.

Lórencz Miklós

első szabolicsmegyei cserépkályha gyára NYIREGYHÁZA,
Kótaji-utca 52 szám.

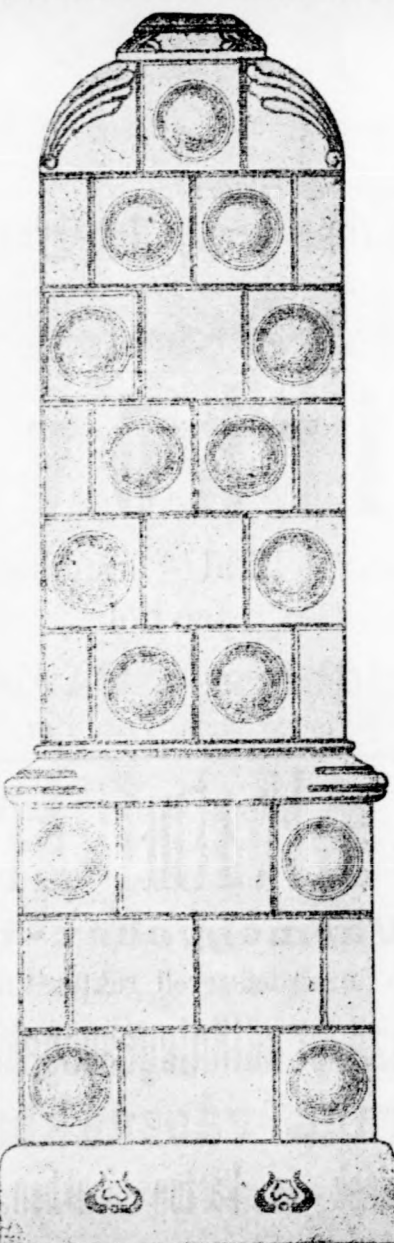
Ajánlja a legizlésebb és legmodernebb kályhát **50% olcsóbban** mint bármikor.

TESSÉK érdeklődni!

TESSÉK megtekinteni!

TESSÉK előrelátónak lenni!

TESSÉK óriási raktárból választani.



Uj zsákok heti használatra 2 fillér kölcsöndij mellett.

Van szerencsém az ujonnan berendezett

ponyva és zsákkölcsönző

üzletemre b. figyelmét felhívni. Ajánlok a cséplési időnyre:

Vízmentes ponyvákat egész ujat 8 m. hosszú, 6 m. széles = □ m. heti 2 korona kölcsöndijért.

Zsákokat tiszta ujat heti 2 fill. kölcsöndijért.

B. megrendeléseit kérve, vagyok kiváló tisztelettel:

Kende Sándor,

ponyva- és zsákkölcsönző intézete,

Nyiregyháza, Buza-tér 15. szám.

Uj zsákok heti használatra 2 fillér kölcsöndij mellett.

∴ Legtökéletesebb! ∴



Szilárd szerkezet. — Könnyű ∴ kezelés. ∴ Kívánatra díjtalanul bemutatjuk. —



Magyarországi vezérképviselő:

Lukács Rezső

BUDAPEST, VI. Teréz-körút 36.

Kényelmes részletfizetésre is ∴ ∴ kapható ∴

teljesen látható irasu

írógép.

Szabolcsvármegye legnagyobb

= bútóráruháza =

Nyiregyházán, a törvényszék mellett.

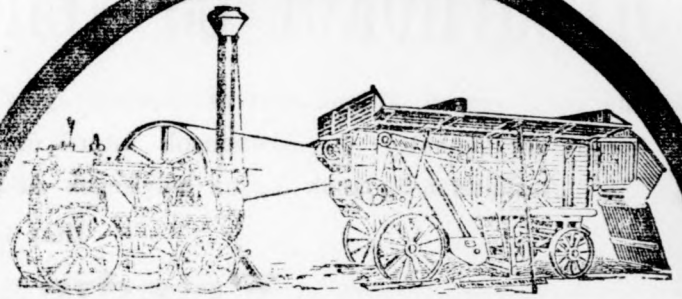
Legújabb stilü palasszander, mahagoni és fehér fényezett háló és ebédlő berendezések. Angol úri- és női salon garniturák.

Ebédlő diványok,

Megfelelő árak. Pontos kiszolgálás.

Lefkovits Zsigmond

Hajlított fa-, vas- és rézbutor nagy raktára.



CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD

Budapest, Váci-körút 63,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobilok és cséplőgépek, benzinmotoros cséplőkészletek, magánjáró gőzgépek, számkazalozók, löhercséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszalógépek, marokrakó- és kévekötő-aratógépek, szénagyűjtők, széna- és szalmasajtók, boronák, sorvelőgépek, Planet Jr. kapálók, kukoricza-morzsolók, szecsavágók, répavágók, darálók, őrlőmalmok, egytemes aczélekek, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Képviselet és raktár:

Májerszky Barnabás urnál, Nyiregyháza.

Olcsó szabott árak.

Tavaszi újdonságok férfi- és női divatcikkekben

MEGÉRKEZTEK:

KLEIN HERMAN

uri-, női divat és rövidáru üzletében Nyiregyházán, Hohe cukrázda mellett.

Mesés választékban található minden létező ruhadiszek, Selyem bélések, Csipke, selyem és delén blousok, Alsó szoknyák, Férfi- és női fehérműek, Férfi-, női- és gyermek sapkák, Leányka ruhák 10 éves korig, Párisi divat-ridikülök, illatszerek a legfinomabb kivitelig stb.

Olcsó szabott árak!

Sirkövek

10 százalékkal olcsóbban mint bárhol

Goldberger Dávidnál,
Nyiregyháza, Vasuti-ut 20.

Az Alkalmi Aruház

Vármegyeház-tér,

ajánlja dusan felszerelt raktárát mindenféle

szövet különlegességekben,

ruha vásznakban,

de Lainek és karton árukban stb. stb.

Olcsó szabott árak!

Pontos kiszolgálás!